

A man with dark, wavy hair, wearing a dark suit, white shirt, and dark tie, stands against a dark, textured background. He is holding several black heart-shaped objects in his hands. A small white heart is pinned to his left lapel. The text 'JAN ŠTIFTER' is written in a white, chalky, handwritten style in the upper right corner. The title 'PARTIE, KRASNÉHO RUDIHO' is written in a large, white, chalky, handwritten style across the lower half of the image. The word 'VYŠEHRAĐ' is written in a small, white, sans-serif font in the bottom right corner.

JAN
ŠTIFTER

PARTIE,
KRASNÉHO
RUDIHO

VYŠEHRAĐ

Partie krásného Rudiho

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.ivysehrad.cz
www.albatrosmedia.cz

Jan Štifter
Partie krásného Rudiho – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2025

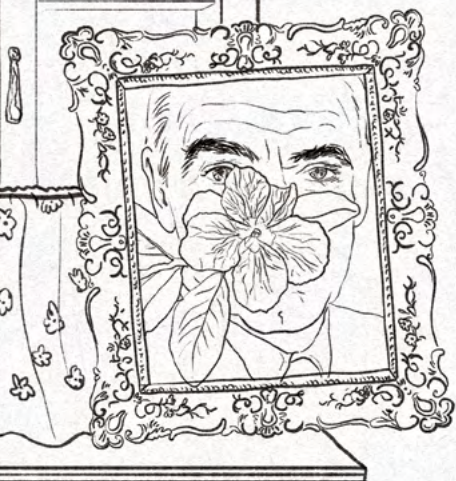
Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

JAN
ŠTIFTER

PARTIE KRÁSNÉHO
RUDIHO

JAN
ŠTIFTER

PARTIE KRÁSNÉHO RUDIHO

VYŠEHRAĐ

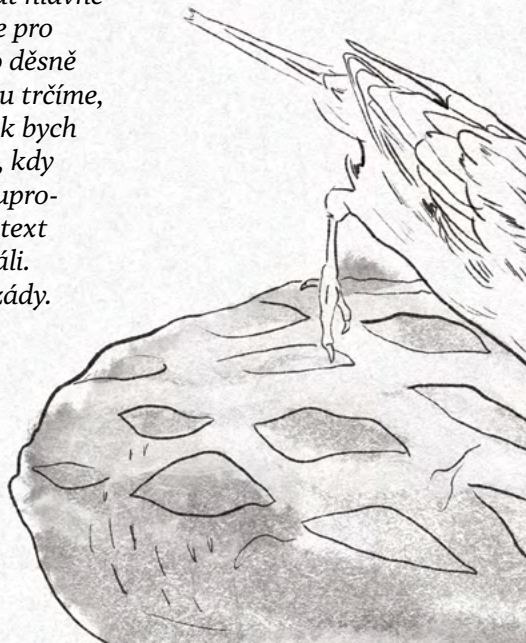
© Jan Štifter, 2025
Illustrations © Sabina Třešková, 2025
Layout and lettering
© Kateřina Urbanová, 2025
ISBN tištěné verze 978-80-267-3164-1
ISBN e-knihy 978-80-267-3170-2
(1. zveřejnění, 2025) (ePDF)

Tenhle text píšu pro své děti. Aby jednou věděly, kdo tady byl před nimi – předpokládám, že nejvíc se budou ptát, až tady nebude nikdo, kdo by jim dokázal odpovědět. Není to přitom tak dávno, co se náš domácí svět hemžil vypravěči. U stolu sedávali dědečkové, babičky, prastrýcové a prateičky, překřikovali se a hádali, jak to bylo doopravdy. Jak jsem později zjistil, některé příběhy si upravovali, jindy záměrně neřekli všechno – a jsem nakonec vděčný nejen za jejich příběhy, ale i za ten prostor pro pátrání, protože tím pádem ty události ještě docela nezapadly, ba naopak jsou přiležitostí k objevení nových a nepoznaných.

Připadám si dnes jako člověk, který sedí uprostřed prázdné místnosti – tuší, jak to tady vypadalo dříve, než se prostor proměnil v holobyt – předtím, než všichni mluvčí odešli, než hlasy utichly. Mám to v hlavě a všude možně v poznámkách, ve kterých

se už nikdo jiný neorientuje. Cítím povinnost to ještě převyprávět, než taky sám zapomenu – ty rodinné legendy, z nichž nejstarší sahají do 19. století. Formovaly naši identitu, bez nich bychom byli jiní.

Vyprávíme ty děsivé historky dětem před spaním, a něco málo i v jejich paměti zůstane, ale budou to drobky, navíc upravené jejich vlastní fantazií, pozměněné jako vzkaz putující tichou poštou. Přitom taky nechci tvrdit, že všechno, co jsem slyšel a jak to vyprávím, se přesně tak stalo. Takhle jsem to slyšel nebo si to pamatuji. A chci to předat hlavně vám, Prokope, Hynku, Medo a Bělo. Protože pro vás už je 20. století středověk. Něco, co bylo děsně dávno – jenže my tam ještě pořád tak trochu trčíme, protože jsme o té době nepřestali mluvit. Tak bych chtěl, abyste našli odpověď, až přijde chvíle, kdy se budete nejvíc ptát, ale tentokrát budete uprostřed prázdné místnosti sedět sami. Tenhle text je tady proto, abyste se v tom holobytu nebáli. Sami tam nebudete, budeme vám sedět za zády. Společně s Krásným Rudim.

SCHÖNE RUDI

Můj děda Rudolf Wortner po nás chtěl, abychom ho oslovovali *Schöne Rudi*.

Krásný Rudi.

Jméno Rudolf se u nás v rodině dědilo, měl ho i můj strýc a bratranec. Kde ta linie začala, nikdo netušil, děda říkával, že to jméno

bude mít

nejspíš

po tátovi.

Znalci němčiny namítnou, že by to správně mělo být *Schöner Rudi*, nebo *Der Schöne Rudi*, ale na tom nesešlo, říkali jsme dědovi *Schöne Rudi*, jak si přál. Byl trochu poděs. Dělal si věci po svém. Házel z okna bochník chleba v celku, když se babička nedívala, protože přece i ptáci mají hlad, ve větrných ulicích záměrně ztrácel klobouk a bavil se tím, jak se lidé mohou přetrhnout, aby

starému pánovi posloužili. Rád na sebe strhával pozornost. Jako poklad uchovával starou portrétní fotografii z vojny, kolorovanou a zvětšenou na formát A3, mohli jsme se jí dotýkat jen svátečně, protože ten snímek dokazoval, jaký býval seladón. Fotku měl obalenou v dárkovém papíru.

Jednou mu někdo řekl, že vypadá jako Sean Connery.

Samozřejmě hezčí verze Seana Conneryho.

Pocházel z malého městečka nedaleko Českých Budějovic – Trhových Svinů. U tamního poutního kostela, který vypadá jako chrám z ruské pohádky, si ve studánce jako kluk pravidelně drhnul oči – stejně jako všichni zdejší obyvatelé věřil, že má voda posvátnou moc a blahodárný vliv na zrak.

Přes šedý a zelený zákal s námi pak ke stáru mastil žolíky a prší. U toho se smál a někdy nadával, když po něm babička něco chtěla – jejich

DĚDA ŘÍKÁVAL,
ŽE VYPADÁ JAKO
SEAN CONNERY.
TEDY JEHO
HEZČÍ VERZE.

BABIČKA A DĚDA
BYLI KAŽDÝ
JAKO Z JINÉ
PLANETY

manželství jsem v dětství vnímal jako trochu nešťastné, založené víc na zvyku než na respektu, ale dneska vím, že tam láska byla, jen ji nevystavovali našim očím. Babička s dědou byli uhnětení z jiného těsta než my. Formování jiným prostředím. Jejich dětská zkušenost byla na hony vzdálená té naší. Jejich generace se ještě zčásti rodila v kuchyni, bez elektřiny, bez koupelny, a dokonce i bez vody zavedené do domácnosti. Žili jako do té doby jejich

předci, netušili, co všechno 20. století přinese, že budou na obloze hledat prvního kosmonauta a nakonec držet v ruce mobilní telefon. Jestli naše děti považují za středověk naše dětství, pak se Krásný Rudi narodil ještě před stvořením světa.

Pro ilustraci... Svinenský kronikář v době Rudiho narození zapsal: „Koupání dospělých

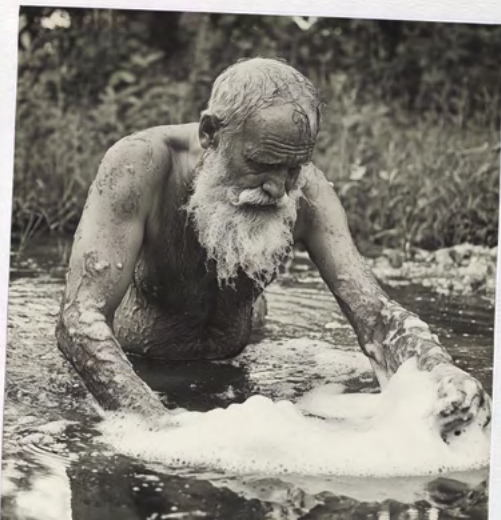
NA CHALUPĚ JSME
HRÁVACÍ KARTY

KOUPEL
JEDNOU
ZA ROK

v rybníce se rozmáhá. Koupání trvá asi od první polovice června do druhé polovice srpna. Koupelny v domě není snad v celém městě. Mnozí dospělí lidé se nekoupají celý rok... O potřebě letní koupelny se hovoří.“

A to jsme ve městě. Sice malém, ale civilizace se sem prokousávala rychleji než na tradiční venkov. Trhové Sviny měly v dobách dědova dětství své korzo, kde pravidelně defilovala zdejší honorace, měly svou inteligenci, taky soud a místní hříšníky. Měly školy i pivovar. Ještě koncem 40. let se tu konaly pravidelné dobytčí trhy – a děda mi vyprávěl, jak to řinčelo, když handlíři ze všech

stran hnali do města krávy, voly, prasata. Protože každý kšeft bylo potřeba zapít, uživilo se tam skoro třicet hospod. Prohlížel jsem si Sviny a představoval si, jak se mezi dobytčkem proplétá ten malý kluk, v té době

bydlel přímo na náměstí, celý městský život tu měl z první ruky.

Vraceli jsme se do Svinů pravidelně, a ke každé chalupě měl děda nějakou historku. Stáli jsme před domem, kde se narodil Emil Hácha, ale děda si pamatoval spíš jeho bratra Theodora, který se do Svinů vracel i později. Schöne Rudi se rozhlížel, ukazoval do všech stran, štrádoval si to důvěrně známým prostředím. Tady bývala hospoda, kde hostinská na konci války skočila do studny, ale dost možná ji tam hodili, protože toho o lidech moc věděla. Tady se vykupovaly knoflíky a támhle opravovala auta.

Děda mi ukazoval dům svého dědečka, ševce a koňského handlíře Františka Wortnera, po chalupě přezdívaného Draxlíř, to nuzné stavení v nejuzším místě ulice, kde do sebe vrážejí auta, když z obou směrů přijedou do křižovatky moc rychle.

Děda o něm říkal, že

starý pán prý uměl stříhat ušima...

a u s í n a l u k o l é b k y dřív než vnoučata,
která měl hlídat.

Děti **řvaly**, starý pán s p a l .

DĚDŮV DĚDA PRÍ
UMĚL STRÍHAT
UŠIMA

Ve Svinech se tradovalo, že s dobyt看 handluje každý, děti stejně jako pan farář. Do kostela měl Rudi blízko, jako kluk ministroval, jeho maminka si představovala, že by jednou mohl studovat na kněze. Ale jeho víc bavil život. Měl trochu volnější režim, ten mu utáhl až nevlastní otec, když se maminka později vdala. Ministroval rád, věděl, že je to pro maminku důležité, byla hluboce věřící. Představovala si, že jako farář nebude mít kluk tak složitý život a církve se o něj postará – hluboce zakořeněný systém pro-težoval děti z řádného manželství a škodil těm, jimž se takto narodit nepovedlo.

Rudolf byl neman-želský. Ještě nedávno by to znamenalo, že na možnosti svých kamarádů z oficiálně posvěcených rodin dosáhne jen stěží.

S MAMINKOU
RUDI
VYRÁBĚL
KNOFLÍKY

Kdyby náhodou měl hlavu na studium na univerzitě? Tak to bohužel... Tak aspoň do učení? Ani tam to nepůjde... Ve Svinech se z přelomu 19. a 20. století dochovalo několik příběhů, kdy matka sáhla dítěti na život, protože bylo nemanželské a ona z vlastní zkušenosti dovozovala, že smrt je milosrdnější než takový život. Ale Krásný Rudi měl štěstí, doba se měnila – pro něj život bez táty znamenal hlavně větší dřinu, aby pomohl mamince utáhnout domácnost.

Společně vyráběli knoflíky. Nitěné, které si pak hospodyně přišívaly na cíchy, knoflíky jemné, čistě bílé. Maminka na to měla ruce a trpělivost. Rudi hotové výrobky přišíval na papírové kartičky a odnášel do výkupny. Výdělek mamince do poslední koruny odevzdával. Vyučil se nakonec truhlářem, ale šikovný na ruce moc nebyl – když se město po válce na pár let stalo okresním, pracoval ve Svinech na úřadě.

Jak tu nebyl táta, tíhl Rudi tím víc k dědovi a babičce. Jeho babička ani nechtěla umřít, dokud naposledy neuvidí svého nejmilovanějšího vnuka, Krásného Rudiho. Seděl u ní a otíral jí ústa, když naposledy vydechla, spokojená, že neodchází osamocená.

RUDIHO BABIČKA
NECHTĚLA UMŘÍT,
DOKUD SE
NEROZLOUČÍ
S MILOVANÝM
VNUKEM

Rudi měl taky sestru, zemřela ještě před jeho narozením. Nevěděl o ní prakticky nic. I když se mluvilo hodně, něco se neříkalo. A některé záležitosti i po letech bolely, zůstaly navždycky živé.

Přirozeně se domníval, že má taky otce, po kterém zůstalo křestní jméno a legenda, že byl víc na těšení a radosti než na péči a povinnost, a tak radši zmizel v cizinecké legii, beze stopy, tedy bez kontaktu s tou jedinou vzpomínkou na krásné chvíle, která tady plakala v peřince.

Schöne Rudi patřil svou duší do Trhových Svinů. Kdyby jeho žena kdysi nezavelela, že už jí maloměsto nestačí a je potřeba zažádat o byt v Českých Budějovicích, prožil by tam spokojený život.

Třeba o rok o dva d e l š í, protože by se určitě nedostal k obědu,

který otrávil řadu staříků,

možná podobně krásných,

jako býval Schöne Rudi.

Ale to už je alternativní historie, která se možná paralelně odehrála v jiném vesmíru – nebo se děje právě teď, uvnitř jinak zakřiveného časoprostoru.

